

ISTINA O PROTESTIMA U KRALJEVU 1996-1997. GODINE

Autentični politički izraz kraljevačke volje

NISMO IZMIŠLJALI “TOPLU VODU”

...Ono što je bilo najvažnije, po mom mišljenju, nije bilo kako osmisliti politički protest, jer smo imali šta politički da kažemo, već držati pažnju tih ljudi koji dođu na trg. Zimsko je vreme, hladno je, ljudi su stvorili naviku da se dolazi od pet sati po podne, pa da se ostaje do devet, do deset uveče, i to postaje način života u Kraljevu. Zato je jako bilo važno da nađemo čoveka koji će izdržati, ali nismo znali da će morati da izdrži 100 dana. Stvarno smo imali sreću, i meni lično zadovoljstvo, da to bude Ivan Rajović, zbog toga što je, i pored svih svojih vrlina i mana, taj čovek uspeo da na trgu stoji potpuno smrznut, pokisao, mokat do gole kože, sleđen svih stotinu dana protesta i da se, ako tako mogu da kažem, pobuni zbog „nehumanih uslova rada”, tek po neki put kad sednemo da se dogovorimo o tome šta treba dalje pričati i koga pozivati od novih gostiju. Dakle, ako bi neko trebalo da dobije priznanje za podsticanje demokratije u Kraljevu, sigurno bi trebalo da dobije Ivan Rajović. On je bio eksponiran, bio je izložen. Naravno, niko nije od čelika, postoji zamor materijala, pa smo se onda dogovorili o tome da zamolimo jednu krasnu ženu - Vericu Anđelković iz Demokratske stranke, da zameni Ivana u trenucima kada njemu postane stvarno naporno ili jednostavno ne bude mogao više da govori, što je Verica radila vrlo srčano i potpuno neprofesionalno. Neprofesionalno u tom smislu da nema medijskog iskustva, ali vrlo srčano, i to je ono što je podsticalo ljude da i oni pokažu svoje emocije na trgu....

“KRALJEVAČKE NOVINE”

To bi bio taj okvir u kome su se kretali kraljevački protesti. Dakle, prvih 10 dana trg, onda počinju šetnje, počinju dolasci gostiju iz Beograda, "Kraljevačke novine" i počinje jedan paralelni politički život u Kraljevu koji se odvija kod Milutina. Tad je Kraljevo imalo dva prepoznatljiva simbola, Milutina u svakom slučaju, žao mi je što Milutin nije ostao kraljevački simbol, i Ivana Rajovića koji je, na žalost, evo baš na desetogodišnjicu protesta, kako čujem, osuđen zbog novinarskog stava od strane sudija koji kroje pravdu na način kako su to radili u vreme kad su bili aktuelni, postavljeni od režima Slobodana Miloševića. Ali i to je znak demokratije, makar i naopake u Kraljevu, makar i nesprovedene demokratije i mislim da to Rajoviću ne bi trebalo da smeta, već da bude ponosan što je baš on u jednoj paradoksalnoj situaciji da mu posle deset godina od demokratskih protesta u Kraljevu sude režimlje i presuđuju mu, čak i pretnjom zatvorom.

...Ali to da nama veruju trebalo je da iskaže čovek koji je bio frontmen. I da nije bilo ujednačenog delovanja Ivana Rajovića i povremeno Verice Anđelković, protest u Kraljevu bi bio vrlo brzo razbijen jer su i SPS i JUL radili javnim i tajnim kanalima na razbijanju protesta, čak su i ubacivali svoje ljude, što je uobičajena stvar rada tajnih policija.

KO LI ĆE DA ZANOĆI, A KO DA SE PROBUDI

A ta je organizacija od početka je medijski zavisila od Ivana Rajovića, i to treba pošteno i do kraja priznati. Da nije bilo Ivana Rajovića, protesti sigurno ne bi trajali dugo, a svakako ne 100 dana - koliko su trajali, jer mi smo prvi počeli, a poslednji prekinuli i formirali skupštinu opštine pretposlednji, pre Beograda. Nije tvrđava bila nigde drugde nego u Kraljevu, jer je Kraljevo branila Gorica Gajević, i to je svima bilo jasno. Dakle, protesti su bili stvarno spontani. Ta energija koja se videla kod prvih ljudi koji su protestovali, bez obzira što su bili iz SPO, jer je to i normalno budući da su oni bili i najviše pokradeni, bila je jednostavno

nezadrživa. Drugo, hrabrost ljudi koji su izašli u prvim danima dok se nije uveo kakav-takav sistem, mada sistema nije ni bilo, i istrajnost Ivana Rajovića da stoji po bilo kojem vremenu i da priča ljudima, dali su očekivane rezultate. Važni su ljudi koji su bili na protestima i ljudi koji su bili izloženi na Milutinu. Ivan Rajović 95 posto, Verica Anđelković pet posto. I to mora da se zna radi istorije. Mora da se zna ko je bio dovoljno hrabar da stoji pred svima, jer ne sme da se zaboravi jedno - mi smo prvih deset dana bili pod snajperima sa „Turista”. Malo ljudi zna za tu priču. Postoje vrlo ozbiljni izvori za ovo što kažem. Moj prvi ozbiljniji govor, koji sam održao posle tri dana, počeo sam rečima:

„Ovo je mali grad, svi se mi dobro znamo i nemojte da se igrate, pitanje je ko će noćas da zanoći, ko će sutra da se probudi”.

To je bila poruka onima koji su nas držali na nišanu. Tad su promenili postavu policije koja je bila tu. I to je istina o početku protesta.

Profesor dr Predrag Stojanović

PRESUDOM KRALJEVAČKOG OKRUŽNOG SUDA - piše Dragan Bajović

PESNIKU I NOVINARU IVANU RAJOVIĆU 82 DANA ZATVORA

- Sud je imao u vidu olakšavajuće okolnosti koje se odnose na lične, porodične, imovinske prilike okrivljenog, uz otežavajuće okolnosti koje se odnose na odsustvo kajanja zbog izvršenog krivičnog dela i rešenosti okrivljenog da tekst objavi i u knjizi “Zabeleške iz bezumlja”

Okružni sud u Kraljevu, u veću sastavljenom od sudija Radojke Bažalac, predsednika veća, Ilije Zindovića i Cmiljke Miladanović, kao članova veća u krivičnom predmetu okr. Ivana Rajovića iz Kraljeva, zbog krivičnog dela uvreda iz čl. 2 KZ RS, odlučujući po žalbi branioca okrivljenog i privatnog tužioca doneo je presudu po kojoj se odbijaju kao neosnovane, žalbe branioca okrivljenog Ivana Rajovića i privatnog tužioca Dušana Mitrovića, a presuda Opštinskog suda se potvrđuje.

U obrazloženju presude se kaže kako je Rajović oglašen krivim i osuđen na novčanu kaznu u iznosu od 20.000.00 dinara, koju je obavezan da plati u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude pod pretnjom prinudnog izvršenja, a u suprotnom novčana kazna će se zameniti kaznom zatvora tako što će se za svakih 1.000.00 dinara računati jedan dan zatvora, s tim da zatvor ne može trajati duže od šest meseci. Osim toga okrivljeni je obavezan da u roku od 15 dana na žiro račun suda plati iznos od 2.000 dinara na ime paušala, a privatnom tužiocu iznos od 59.625.00 dinara na ime troškova krivičnog postupka.

IRONIJA I SNAŽNE ALUZIJE NA ĆUPRIJU

U obrazloženju se dalje kaže da je žalba okrivljenog neosnovana jer se u njoj neosnovano navodi da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da se radnjama okrivljenog stiču elementi krivičnog dela uvrede jer je kod nesporno utvrđenog činjeničnog stanja sporan samo umišljaj na strani okrivljenog - da li je bio svestan i hteo da kroz tekst napisane i tada objavljene kolumne „Vreme sadašnje“ uvredi i omalovaži privatnog tužioca kao čoveka, kao ličnost i građanina ili to nije hteo s obzirom pre svega na odbranu okrivljenog i nespornu činjenicu da je njegova kolumna beležila događaje, anomalije koje se u društvu dešavaju, kroz

osvrte i mišljenja u toj kolumni, kao i činjenicu da su ličnosti u kontekstu teme epizodna imena koja okrivljeni nije hteo da vređa.

Ovo iz razloga što kod nesporno utvrđenog činjeničnog stanja da je u nedeljnom listu „Ibarske novosti” od 28.02.2003. godine, u rubrici Vreme sadašanje, pod naslovom Bivši direktori otkupljuju firme, a deca brane otadžbinu, okrivljeni pored ostalog napisao za privatnog tužioca Dušana Mitrovića da kao bivši direktor „Srbije” prvi uleće sa svojom krvlju i znojem stečenom lovom da otkupi šta se otkupiti može...” i umesto da sade praziluk u Čupriji ili nekom drugom turističkom mestu, ovi Miloševićevi sledbenici dreše kese dok narod bukvalno gladuje...” pravilan je zaključak prvostepenog suda da ovakvo novinarsko izlaganje vređa čast i ugled privatnog tužioca.

Naime, ironičnim izražavanjem i snažnim aluzijama na zatvor u Čupriji, dakle na određeno kriminogeno ponašanje koje je sankcionisano, okrivljeni je kod običnog čitaoca nakon čitanja spornog teksta stvorio impresije da su negativne pojave na koje se ukazuje u tekstu vezane za privatnog tužioca. Dakle, stvarajući negativni sud o vrednosti privatnog tužioca okrivljeni je vređao i omalovažavao ličnost privatnog tužioca, što je suprotno čl. 11 Zakona o javnom informisanju, kojim je izričito propisano da se u javnom informisanju mora poštovati nepovredivost ljudskog dostojanstva i prava na privatni život čoveka i da javno glasilo ne može objavljivati ili reprodukovati informacije, članke ili podatke u kojima se vređaju čast i ugled lica, a koja sadrže uvredljive izraze i nepristojne reči.

PRESUDA NA DESETOGODIŠNJICU PROTESTA

Ispitujući prvostepenu presudu u delu odluke o kazni drugostepeni sud je našao da se neosnovano u žalbi branioca okrivljenog navodi da

utvrđenim olakšavajućim okolnostima na strani okrivljenog nije dat odgovarajući značaj, a da je pogrešno kao otežavajuća okolnost cenjeno to što je okrivljeni sporni tekst objavio u svojoj knjizi koja predstavlja njegov publicistički rad koji ni od koga nije zabranjen. Ovo iz razloga što je utvrđene olakšavajuće okolnosti koje se odnose na lične, porodične, imovinske prilike okrivljenog, uz otežavajuće okolnosti koje se odnose na odsustvo kajanja zbog izvršenog krivičnog dela i rešenosti okrivljenog da tekst objavi i u knjizi „Zabeleške iz bezumlja”.

Presuda je donesena posle tri godine, na desetogodišnjicu obeležavanja demokratskih protesta koji su upravo u Kraljevu i započeli i trajali sto dana, a koje je sve vreme vodio Ivan Rajović. Protesti su, kao što je poznato, organizovani zbog krađe glasova na izborima u čemu je, kako je dokazano, učestvovala stranka čiji je ne samo pripadnik, već i potpredsednik SO u to vreme bio Dušan Mitrović, koji se posebno angažovao na tome da SPS sačuva vlast u Kraljevu i pored očigledne pobede Koalicije „Zajedno”. Osim toga, ni sam Mitrović ne poriče da je učestvovao na aukciji za kupovinu preduzeća, ali tvrdi da je to činio za svog bogatog prijatelja iz inostranstva. I na kraju, Mitrovića je Opštinski sud u Kraljevu osudio na godinu dana zatvora, odnosno uslovno na dve godine, zbog zloupotrebe službenog položaja, ali mu je Vrhovni sud tu kaznu ukinuo uz obrazloženje da je optuženi Preduzeću DP „Srbija” pribavio protivpravnu imovinsku korist u ukupnom iznosu od 87.179,59 dinara, dakle u iznosu manjem od 100.000.00, koji, kako se kaže, predstavlja kvalifikovanu okolnost za postojanje ovog krivičnog dela, kaže se u presudi koju je potpisao predsednik veća sudija Novica Peković.

Međutim, kako je za medije izjavio osuđeni Rajović, on nema nameru, niti načina, da od svoje novinarske plate plati kaznu, a svoja prava će

potražiti pred Međunarodnim sudom u Strazburu jer, imajući u vidu sve aktere u suđenju, ovaj prosec smatra montiranim.

- O tome najbolje govori i kazna koja je, praktično, beznačajna u odnosu na sudske troškove koje bi trebalo da platim Mitroviću, koji za sebe, čak i na sudu, tvrdi da je jedan od najimućnijih ljudi u Kraljevu - kaže Rajović